

SATVERSMES TIESA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR KĀRTĪBU, KĀDĀ IZLEMJAMS LŪGUMS PAR ANONIMIZĒTU PERSONAS DATU ATKLĀŠANU

Rīgā

2022. gada 30. augustā

Satversmes tiesa šādā sastāvā: rīcības sēdes priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Irēna Kucina, Gunārs Kusiņš, Jānis Neimanis, Artūrs Kučs un Anita Rodiņa, rīcības sēdē izskatījusi lietas Nr. 2021-42-01 „Par Kriminālprocesa likuma 500. panta sestās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” materiālus un personas I iesniegumu (reģ. Nr. P-536),

konstatēja:

1. 2021. gada 20. oktobrī Satversmes tiesā pēc personas I (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) konstitucionālās sūdzības ierosināta lieta Nr. 2021-42-01 „Par Kriminālprocesa likuma 500. panta sestās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” (turpmāk – lieta Nr. 2021-42-01).

Satversmes tiesas 1. kolēģija lēmumā par lietas Nr. 2021-42-01 ierosināšanu atzina, ka Pieteikuma iesniedzēju identificējoša informācija ir anonimizējama un informācijai par viņa identitāti nosakāma ierobežota pieejamība līdz Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim. Kolēģija atzina, ka informācija par viņa sodāmību ietilpst Satversmes 96. pantā ietvertu personas tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību tvērumā un kopā ar personu identificējošu informāciju ir uzskatāma par personas datiem, kuru izpaušana izraisītu tādu kaitējumu Pieteikuma iesniedzēja tiesībām un likumiskajām interesēm, kas būtu lielāks par sabiedrības ieguvumu (*sk. Satversmes*

tiesas 1. kolēģijas 2021. gada 20. oktobra lēmuma par lietas ierosināšanu pēc pieteikuma Nr. 180/2021 9. punktu).

2. 2022. gada 28. jūnijā Satversmes tiesā saņemts Pieteikuma iesniedzēja iesniegums (reģ. Nr. P-536), kurā lūgts veikt viņa identificējošu datu maiņu no “persona I” uz Pieteikuma iesniedzēja personas datiem.

Satversmes tiesa secināja:

3. Satversmes tiesa ir noteikusi kārtību, kādā izlemjams lūgums ierobežot pieteikumā vai lietas materiālos ietvertās informācijas pieejamību pieteikuma izskatīšanas un lietas sagatavošanas stadijās (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 22. novembra rīcības sēdes lēmumu „Par kārtību, kādā pieteikuma izskatīšanas stadijā izlemjams lūgums ierobežot pieteikumā ietvertās informācijas pieejamību” un Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 4. oktobra lēmumu lietās Nr. 2016-14-01, Nr. 2016-15-01, Nr. 2016-16-01, Nr. 2016-17-01, Nr. 2016-18-01 un Nr. 2016-19-01*). Tomēr nedz Satversmes tiesas likumā, nedz Satversmes tiesas reglamentā nav noteikta kārtība, kādā izlemjams lūgums atklāt iepriekš pieteikuma izskatīšanas vai lietas sagatavošanas stadijās anonimizētus personas datus. Līdz šim to nav noteikusi arī Satversmes tiesa.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmo daļu šajā likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulētus procesuālus jautājumus izlemj Satversmes tiesa. Līdz ar to tiesai rīcības sēdē visupirms ir jānoteic kārtība, kādā izlemjams pieteikuma iesniedzēja lūgums par iepriekš anonimizētu personas datu atklāšanu.

4. Satversmes tiesa tās kompetencē nodotās lietas skata noteiktā procesuālā kārtībā. Satversmes tiesas process norit vairākās secīgās procesuālajās stadijās, tostarp izdalot lietas sagatavošanas stadiju un stadiju pēc lietas nodošanas izskatīšanai. Ar Satversmes tiesas priekšsēdētāja 2022. gada 21. marta lēmumu lieta Nr. 2021-42-01 ir nodota izskatīšanai.

4.1. Saskaņā ar Satversmes tiesas noteikto kārtību lietas sagatavošanas stadijā izskatāmi lūgumi par lietas materiālos iekļautās informācijas pieejamības ierobežošanu pēc būtības prasa noteikt izņēmumu no parastā lietu izskatīšanas procesa Satversmes tiesā, kas var ietekmēt turpmāko tiesvedības gaitu. Šādi lūgumi veido Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulētu procesa jautājumu, par kuru jālemj visiem tiesnešiem rīcības sēdē pilnā sastāvā (*Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 4. oktobra lēmuma lietās Nr. 2016-14-01, Nr. 2016-15-01, Nr. 2016-16-01, Nr. 2016-17-01, Nr. 2016-18-01 un Nr. 2016-19-01 3.2. punktu*).

Lietas sagatavošanas stadijā izskatāmi lūgumi par anonimizētu personas datu atklāšanu pielīdzināmi šajā pašā tiesvedības stadijā izskatāmiem lūgumiem par lietas materiālos iekļautās informācijas pieejamības ierobežošanu. Proti, to izlemšanas kārtība ir Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulēts procesa jautājums, kas pēc būtības paredz noteikt izņēmumu no parastā lietu izskatīšanas procesa Satversmes tiesā.

Līdz ar to lietas sagatavošanas stadijā pieteikuma iesniedzēja lūgums par anonimizētu personas datu atklāšanu izlemjams rīcības sēdē pilnā sastāvā, pieņemot lēmumu.

4.2. Saskaņā ar Satversmes tiesas reglamenta 87. punkta sesto apakšpunktu rīcības sēdē lemj par citiem jautājumiem, kas saistīti ar lietas virzību pēc tās nodošanas izskatīšanai. Savukārt saskaņā ar Satversmes tiesas reglamenta 88. punktu rīcības sēdes jautājumus izskata pilnā sastāvā, ja vien Satversmes tiesas likumā vai Satversmes tiesas reglamentā nav paredzēts, ka lieta izskatāma triju tiesnešu sastāvā.

Lūgums par anonimizētu personas datu atklāšanu nav uzskatāms par citu jautājumu, kas saistīts ar lietas virzību Satversmes tiesas reglamenta 87. punkta sestā apakšpunkta izpratnē. Proti, šāda lūguma izlemšanas kārtība ir Satversmes tiesas likumā un Satversmes tiesas reglamentā neregulēts procesa jautājums neatkarīgi no tā, vai lūgums tiek izskatīts lietas sagatavošanas stadijā vai pēc lietas nodošanas izskatīšanai. Tādējādi saskaņā ar Satversmes tiesas reglamenta 87. punkta astoto apakšpunktu un 88. punktu šāds lūgums izlemjams rīcības sēdē pilnā sastāvā, izņemot Satversmes tiesas likuma 25. pantā paredzētajos gadījumos, kuros lieta izskatāma triju tiesnešu sastāvā.

Līdz ar to pēc lietas nodošanas izskatīšanai pieteikuma iesniedzēja lūgums par anonimizētu personas datu atklāšanu izlemjams rīcības sēdē pilnā sastāvā, ja vien Satversmes tiesas likumā nav paredzēts, ka lieta izskatāma triju tiesnešu sastāvā.

5. Pieteikuma iesniedzējs savu lūgumu atklāt viņa personas datus ir pamatojis ar to, ka viņš vēlas, lai lieta būtu publiski pieejama un identificējama pēc viņa kā pieteikuma iesniedzēja vārda un uzvārda.

Izlemjot jautājumu par personas datu anonimizāciju un ierobežotas pieejamības noteikšanu pieteikumā vai lietas materiālos ietvertajai informācijai, Satversmes tiesa citstarp vērtē, vai tādējādi tiks aizsargātas personu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību un datu aizsardzību, kā arī to, vai netiks traucēta objektīva tiesas procesa norise un netiks pārkāptas sabiedrības tiesības iegūt informāciju par konstitucionālo tiesvedību (*sk. Satversmes tiesas rīcības sēdes 2016. gada 4. oktobra lēmumu lietās Nr. 2016-14-01, Nr. 2016-15-01, Nr. 2016-16-01, Nr. 2016-17-01, Nr. 2016-18-01 un Nr. 2016-19-01 3.2. punktu un Satversmes tiesas 2016. gada 22. novembra rīcības sēdes lēmumu „Par kārtību, kādā pieteikuma izskatīšanas stadijā izlemjams lūgums ierobežot pieteikumā ietvertās informācijas pieejamību” 4. punktu*) Tomēr ikvienai rīcībspējīgai personai ir tiesības brīvi rīkoties ar saviem personas datiem, tostarp atklājot tos pēc savas vēlēšanās (*sk., piem., Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 4. panta 11. punktu un 7. pantu*). Pieteikuma iesniedzējs ir izteicis šādu lūgumu. Turklāt konkrētajā gadījumā Pieteikuma iesniedzēja personas datu atklāšana neskartu citu personu likumiskās intereses. Papildus tam Satversmes tiesa norāda, ka sabiedrības interesēs ir iegūt pēc iespējas pilnīgāku informāciju par konstitucionālo tiesvedību, un pieeja šādai informācijai ierobežojama mazākajā iespējamajā apmērā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja lūgums atklāt viņa personas datus ir apmierināms.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 26. panta pirmo daļu un Satversmes tiesas reglamenta XIV nodaļu,

Satversmes tiesa nolēma:

1. Noteikt, ka lietas sagatavošanas stadijā pieteikuma iesniedzēja lūgums atklāt viņa personas datus izlemjams Satversmes tiesas rīcības sēdē pilnā sastāvā.

2. Noteikt, ka pēc lietas nodošanas izskatīšanai pieteikuma iesniedzēja lūgums atklāt viņa personas datus izlemjams Satversmes tiesas rīcības sēdē pilnā sastāvā, ja Satversmes tiesas likumā nav paredzēts, ka lieta izskatāma triju tiesnešu sastāvā.

3. Atklāt personas I personas datus.

4. Nosūtīt šo lēmumu publicēšanai oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

Lēmums nav pārsūdzams.

Rīcības sēdes priekšsēdētājs

A. Laviņš